

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วง
ชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้วิจัยสรุปผลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สรุปผล
6. อภิปรายผล
7. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. แบบสอบถามสำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน
2. แบบสอบถามสำหรับนักเรียน
3. แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ปกครอง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียน และสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียน พร้อมรับคืนด้วยตนเอง
4. นำผลที่ได้มาตรวจให้คะแนนและวิเคราะห์ด้วยสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด
2. ตรวจให้คะแนนแบบสอบถามเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำหาค่าเฉลี่ยเทียบกับเกณฑ์ที่เป็นรายชื่อ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

4.51- 5.00	หมายถึง	การปฏิบัติมากที่สุด
3.51- 4.50	หมายถึง	การปฏิบัติมาก
2.51-3.50	หมายถึง	การปฏิบัติปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	การปฏิบัติน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	การปฏิบัติน้อยที่สุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากคำถามปลายเปิดและแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอเป็นเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

ผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1. ด้านการเตรียมความพร้อม

1.1 ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมาก 4 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ศึกษาสาระสำคัญต่างๆ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์รองลงมาคือ การพัฒนาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับใช้และการจัดทำหลักสูตรและการแต่งตั้งคณะกรรมการคณะต่างๆ ตามความต้องการและความจำเป็นของโรงเรียนเพื่อการจัดทำและบริหารจัดการหลักสูตรและการสำรวจข้อมูลหรือการจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า โรงเรียนได้รับข้อมูล การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ศึกษาศาสตร์ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาน้อย เนื่องจากขาดความต่อเนื่องข้อเสนอแนะ การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดอบรมการวิเคราะห์หลักสูตร

1.2 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนทราบถึงการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ และนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเริ่มใช้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ผลการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยมีการจัดประชุมชี้แจงในรูปแบบชมรมผู้ปกครอง ในช่วงประชุมนิเทศผู้ปกครองต้นปีการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างหลักสูตรมีการประชาสัมพันธ์โดยการแจ้งข่าวสารทางสารสาธิตและมีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนต้นและเปิด โอกาสให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ในช่วงประชุมผู้ปกครอง

ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การเรียนการสอนใหม่ จากทางโรงเรียน โดยตรง ข้อเสนอแนะ ควรมีหนังสือแจ้งผู้ปกครองพร้อมทั้งแจ้งว่าป็นักเรียนได้เรียนหลักสูตรใด ส่วนใหญ่ที่รับข่าวสารจะเป็นกรรมการ ในชมรมผู้ปกครอง นักเรียน

2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

2.1 ผู้บริหารและครูมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 11 ข้อและอยู่ในระดับ ปานกลาง 2 ข้อเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือการส่งเสริมด้านสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน รองลงมาคือ การศึกษาและวิเคราะห์การจัดสัดส่วนของการจัดสาระการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระ การวิเคราะห์เวลาในการจัดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดและมีการปรับลด/เพิ่มตามความเหมาะสมและการกำหนดเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนในด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม การจัดทำแผนการเรียนรู้ผู้สอนปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ และการบูรณาการเทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ เข้ามาไว้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 คือ บุคลากรสายวิทยาศาสตร์มีจำนวนน้อย ทำให้การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรไม่กว้าง และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ หรือสาระของหลักสูตรยังคงยึดตามเอกสาร สสวท. ที่จัดทำไว้ให้โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ขาดความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตร ข้อเสนอแนะ ขยายเครือข่ายกับ โรงเรียนที่ใกล้เคียง ให้มีการฝึกอบรมเพื่อให้ความชำนาญ

2.2 นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา และโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

2.3 ผลการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการทำหลักสูตรในระดับดี ว่าโครงสร้างหลักสูตรเป็นอย่างไร มีเป้าหมาย แต่ละกลุ่มสาระอย่างไร และมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เพราะเป็นกรรมกรของชมรมผู้ปกครอง นักเรียนผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้เรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดหลักสูตร และไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดทำหลักสูตร เพราะเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนสาธิตเอง ไม่มีความรู้ในเรื่อง การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา

3. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

3.1 ผู้บริหารและครูมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 15 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ การส่งเสริมให้มี การนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้จัดการเรียนการสอน รองลงมาคือ การกระตุ้นครูให้เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้อย่างถูกต้องและ การสร้างสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศของการเรียนรู้ ภายในและภายนอกห้องเรียนการจัดกระบวนการเรียนรู้มีหลากหลายโดยมุ่งเน้นให้เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การให้กำลังใจและส่งเสริมครูโดยการรับรู้ปัญหา ยกย่อง ชมเชย ความพยายามของครูในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ อย่างเพียงพอและส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียน ได้มีการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียน และนอกสถานศึกษา

ปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า การพัฒนาสื่อวิทยาศาสตร์ยังมีน้อย ครูบางส่วนยังยึดสาระตามแบบเรียนในการสอนทำให้บางเนื้อหาไม่เกินไปตามหลักสูตรที่กำหนดเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับบทเรียน หมั่นตรวจสอบสาระหลักสูตร และกระบวนการประเมินเป็นระยะ โดยผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมดำเนินการ

3.2 นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมาก 13 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 15 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือ ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนการเรียนให้นักเรียนทราบก่อนการเรียน รองลงมาคือ ครูประเมินผลการเรียนของนักเรียนโดยใช้วิธีอิงเกณฑ์ (ครูใช้เกณฑ์คะแนนเพื่อการประเมินผลการเรียน) และครูมีการจัดลำดับเนื้อหาการสอนจากง่ายไปหายาก

3.3 ผลการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่าโรงเรียนมีความพร้อมในด้านอาคารสถานที่เพียงพอ แต่ยังสามารถพัฒนาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจะเป็นผลดีต่อนักเรียนและโรงเรียนการจัดอาจารย์ผู้สอนในกลุ่มสาระมีความเหมาะสม มีการใช้สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ทางวิทยาศาสตร์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งรับทราบจาก การสอบถามนักเรียนผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เป็นที่น่าพอใจ ต้องการให้อาจารย์ช่วยจัดการเรียนให้ตัวเด็กมีคุณภาพในการเรียนที่เพิ่มขึ้นด้วย ส่วนใหญ่โรงเรียนยังไม่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวนยังมีน้อย น่าจะเพิ่ม และการใช้สื่อ อุปกรณ์มีความเหมาะสมแต่ยังขาดในบางส่วนของกิจกรรม ซึ่งยังไม่ค่อยตามเป้าหมายของหลักสูตร และผลการเรียนของนักเรียนมีความพึงพอใจ ในระดับดี ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์ยังน้อยเกินไปสำหรับระดับมัธยมศึกษา ห้องเรียนแคบ วัสดุ อุปกรณ์ยังน้อยเกินไป สำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนได้ ลงมือปฏิบัติน้อย ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และผลการเรียนของนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับหนึ่ง

ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองไม่ทราบรายละเอียดเท่าที่ควรและไม่มีข้อมูล ข้อเสนอแนะ ควรสื่อสารและให้ข้อมูลเป็นระยะในระหว่างเรียน

4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม

4.1 ผู้บริหารและครุมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อและอยู่ในระดับปานกลาง 7 ข้อ เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก คือการแต่งตั้งให้มิครุนิเทศ กำกับ ติดตามกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาคือ การให้ครุมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในโรงเรียนและการรายงานการนิเทศ กำกับ ติดตาม ที่เป็นหลักฐานและการเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตาม การจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียน การนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ เช่นการสังเกตการสอน การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการจัดเอกสารหลักฐานการดำเนินงานการบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นปัจจุบัน

ปัญหาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 ครุมีงานสอนมาก ทำให้แลกเปลี่ยนความรู้โดยให้ครุนิเทศ สังเกตการสอนกันเองทำได้ยากมาก การนิเทศ ติดตามยังไม่เป็นระบบ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ข้อเสนอแนะ ควรจัดชั่วโมงแลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่กลุ่มสาระ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน

4.2 ผลการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โรงเรียนไม่ได้ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์

ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครองไม่มีข้อมูล ข้อเสนอแนะ ควรให้ผู้ปกครองได้เยี่ยมชมการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบ้างในบางโอกาสที่เหมาะสม

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีประเด็นที่น่าสนใจที่นำมา อภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านการเตรียมความพร้อม

ผู้บริหารและครูมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะต่าง ๆ ตามความต้องการและความจำเป็นของ โรงเรียน เพื่อการจัดทำและบริหารจัดการ หลักสูตร สํารวจข้อมูลหรือการจัดเก็บข้อมูลของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ศึกษาสาระสำคัญต่าง ๆ ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์ และประสานความร่วมมือหน่วยงานหลักคือ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มาเป็น พี่เลี้ยงและให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับใช้และการจัดทำหลักสูตรและปัญหาการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า โรงเรียนได้รับข้อมูล การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ฯ ครูมีการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตร สถานศึกษาน้อย เนื่องจากขาดความต่อเนื่องสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกวรรณ แสนคำ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรสถานศึกษาของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ด้านการเตรียมความพร้อมมี การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ปัญหาคือ ความไม่เข้าใจหลักสูตรอย่างชัดเจน การดำเนินการจัดทำ ระบบข้อมูลสารสนเทศยังไม่เป็นระบบและมีบุคลากรน้อย ข้อเสนอแนะ คือ การใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง จัดอบรมการวิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาดูงานให้บุคลากรเพื่อให้เข้าใจอย่างชัดเจนใน หลักสูตร สอดคล้องกับบทบาทของผู้ปกครองเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 พบว่า โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบเกี่ยวกับ ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยมีการจัดประชุมชี้แจงในรูปแบบชมรมผู้ปกครอง ในช่วงปฐมนิเทศผู้ปกครองต้นปีการศึกษา เพื่อ ให้ทราบถึงโครงสร้างหลักสูตร มีการประชาสัมพันธ์โดยการแจ้งข่าวสารทาง

สารสาธิตและมีการประชุมผู้ปกครองก่อนเปิดภาคเรียนต้นและเปิดโอกาสให้แสดงความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรในช่วงประชุมผู้ปกครองและปัญหาผู้ปกครองส่วนใหญ่ ไม่ทราบการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรการเรียนการสอนใหม่ จากทางโรงเรียนโดยตรง ข้อเสนอแนะ ควรมีหนังสือแจ้งผู้ปกครอง พร้อมทั้งแจ้งว่าปีนี้นักเรียนได้เรียนหลักสูตรใด ส่วนใหญ่ที่รับข่าวสารจะเป็นกรรมการในชมรมผู้ปกครองนักเรียน

2. ด้านการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา

ผู้บริหารและครูมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะโรงเรียนมีการส่งเสริมด้านสังคมและวัฒนธรรมของผู้เรียน การศึกษาและวิเคราะห์การจัดสัดส่วนของการจัดสาระการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มสาระวิเคราะห์วิเคราะห์เวลาในการจัดการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรกำหนดและมีการปรับลด/เพิ่มตามความเหมาะสมและการกำหนดเวลาของแต่ละหน่วยการเรียนรู้มีความเหมาะสม กับสาระการเรียนรู้ และกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ในด้านคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยม การจัดทำแผนการเรียนรู้ ผู้สอนปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ และการบูรณาการเทคนิคและกระบวนการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้วิชาอื่น ๆ เข้ามาไว้ในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ปัญหาที่พบในการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 คือ บุคลากรสายวิทยาศาสตร์ มีจำนวนน้อย ทำให้การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรไม่กว้าง และการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ หรือสาระของหลักสูตร ยังคงยึดตามเอกสาร สสวท. ที่จัดทำไว้ให้โรงเรียนเพื่อเป็นแนวทาง ครูขาดความชำนาญในการวิเคราะห์หลักสูตร สอดคล้องกับงานวิจัยของพรรณทิพย์ บัวชุม (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายในสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครพนมและสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดสกลนคร พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่เกิดที่ตัวบุคลากร เพราะทุกฝ่ายยังพร้อมในการใช้หลักสูตร อีกทั้ง ผู้ปกครองส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดหลักสูตร แต่ไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการจัดทำหลักสูตร เพราะเป็นส่วนของโรงเรียนสาธิตเอง ไม่มีความรู้ในเรื่องการจัดทำหลักสูตร

สถานศึกษา ทำให้การใช้หลักสูตรยังไม่สมบูรณ์ แต่ก็สามารถแก้ปัญหาการใช้หลักสูตรไปได้ในระดับหนึ่ง และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง โดยโรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา และโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณทิพย์ บัวชุม (2547 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า นักเรียนมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะนักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้หลักสูตร ด้วย แต่เนื่องจากการใช้หลักสูตรเพิ่งอยู่ในอยู่ในขั้นทดลองใช้ทำให้การดำเนินการใช้หลักสูตรยังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

3. ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารและครูมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ มีการส่งเสริมให้มีการนำทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น มาใช้จัดการเรียนการสอน กระตุ้นครูให้เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอน ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้อย่างถูกต้องและการสร้างสภาพแวดล้อมให้มีบรรยากาศของการเรียนรู้ภายในและภายนอกห้องเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้มีหลากหลายโดยมุ่งเน้นให้เกิดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การให้กำลังใจและส่งเสริมครูโดยการรับรู้ปัญหาที่ยกย่อง ชมเชยความพยายามของครูในการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนเป็นผู้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองโดยจัดให้มีแหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เองอย่างเพียงพอและส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งในห้องเรียน นอกห้องเรียนและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปราโมทย์ รินทราช (2541 : บทคัดย่อ) และที่พบว่า การดำเนินการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยมีการเปิดโอกาสทุกฝ่าย เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรมีคณะทำงานด้านวิชาการ มีกิจกรรมกวีซีและมีการประชุมทุกสัปดาห์และมีการดำเนินการงานตามแผน สำหรับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ พบว่า การพัฒนาสื่อวิทยาศาสตร์ยังมีน้อย ครูบางส่วนยังยึดสาระตามแบบเรียนในการสอนทำให้บางเนื้อหาไม่เป็นไปตามหลักสูตรที่กำหนดเท่าที่ควร ส่วนใหญ่โรงเรียนยังไม่มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ จำนวนอาจารย์ยังมี

น้อย น่าจะเพิ่ม และการใช้สื่อ อุปกรณ์มีความเหมาะสมแต่ยังขาดในบางส่วนของกิจกรรมซึ่งยังไม่ค่อยตามเป้าหมายของหลักสูตร และผลการเรียนของนักเรียนมีความพึงพอใจในระดับดี ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์ยังน้อยเกินไปสำหรับระดับมัธยมศึกษา ห้องเรียนแคบ วัสดุ อุปกรณ์ยังน้อยเกินไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่น เมตุลา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้หลักสูตรด้วยตนเอง พบว่า สื่ออุปกรณ์การสอนเก่า ไม่ทันสมัยและไม่สนองต่อความต้องการของผู้เรียน โดยแท้จริง สำหรับการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ น้อย ไม่สอดคล้องกับหลักสูตรใหม่ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง และผลการเรียนของนักเรียนมีความ พึงพอใจในระดับหนึ่งข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อการสอนวิทยาศาสตร์ให้ สอดคล้องกับบทเรียน หมั่นตรวจสอบสาระหลักสูตร และกระบวนการประเมินเป็นระยะ โดย ผู้บริหารและครูผู้สอนร่วมดำเนินการ

4. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม

ผู้บริหารและครูมีผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้น พื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เพราะ ครูมีงานสอนมาก ทำให้แลกเปลี่ยนความรู้โดยให้ ครูนิเทศ สังเกตการสอนกันเองทำได้ยากมาก การนิเทศ ติดตามยังไม่เป็นระบบ ชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการ กิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียน ข้อเสนอแนะ ควรจัดชั่วโมงแลกเปลี่ยนเรียนรู้แต่กลุ่มสาระ เปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนิเทศ กำกับ ติดตามการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนั่น เมตุลา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการใช้ หลักสูตรด้วยตนเอง พบว่า มีครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการและนักเรียน วัสดุ อุปกรณ์และเอกสารคู่มือไม่เพียงพอต่อความต้องการของครู และบุคลากรยังขาดความรู้ความ เข้าใจในการติดตาม ประเมินผล และ โรงเรียนไม่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการ นิเทศ กำกับ ติดตามผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงผลการใช้หลักสูตร ปัญหาการใช้หลักสูตร ดังนั้น เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัย ขอเสนอแนะแนวทางต่อหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เร่งดำเนินการ เพิ่มพูนความรู้ด้านการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้กับผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครองนักเรียน เพื่อให้เข้าใจถูกต้องและเป็นแนวทางเดียวกันในการจัดการเรียนรู้

1.2 มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ควรมีบทบาทในการประสาน การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนในการพัฒนาคุณภาพครูผู้สอน ทั้งในด้านการประชุม สัมมนา อบรมหรือการเผยแพร่ทางเอกสารต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรเพื่อให้โรงเรียนสามารถ ดำเนินการใช้หลักสูตรได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ พุทธศักราช 2544 ของบุคลากรที่ เกี่ยวข้อง เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน

2.3 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระทั้งในเขตเทศบาลเมืองและสถานศึกษาใกล้เคียง

2.4 ควรทำการศึกษาเพื่อพัฒนาความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ผู้ปกครอง นักเรียนในการทำงานของโรงเรียนและการนำหลักสูตรไปใช้